

Informace 35/2016 - Odvody za trvale odňatou půdu

16. 06. 2016 09:33

Předmět žádosti: Žadatel požadoval informace o stanovisku zastupitelstva kraje ke změně § 11 zákona č. 344/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, účinné od 1.4.2016, ve spojení s podnětem ke změně § 11 zákona do původní podoby před 1.4.2016. Novou úpravu považuje za nesystémovou, neboť znamená likvidaci veškerých sportovně volnočasových aktivit napříč sporty provozovanými na rozsáhlejších zelených plochách.

Odpověď na žádost:

Krajský úřad Libereckého kraje se k předmětné změně zákona č. 344/1992 Sb. vyjadřoval v rámci vnějšího připomínkového řízení, které probíhá vždy při přípravě vládních návrhů obecně závazných právních předpisů. Vzhledem k tomu, že odvody za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) jsou důležitým ekonomickým nástrojem kvalitativní a plošné ochrany půdy, neuplatnil k ustanovení §11, §11a, §11b zákona o ochraně ZPF připomínky. Protože podle vnitřních předpisů vyřizuje tento typ agendy (připomínkování změny právních předpisů) příslušný odbor, nebyl návrh změny zákona předložen zastupitelstvu k projednání.

Krajský úřad Libereckého kraje považuje ochranu ZPF za důležitou a nad rámec žádosti uvádí další důvody, které vedly k akceptaci vládního návrhu.

V současnosti je ochrana ZPF řešena zákonem o ochraně ZPF. Tento zákon je účinný od roku 1992. Obsahem zákona je vymezení zemědělského půdního fondu, jeho kvalitativní (erozní ohrožení, znečištění, kontaminace) i kvantitativní (stavební zakrytí, nezemědělské využití) ochrany, režim odnámání zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, odvody za odnětí zemědělské půdy, působnost státní správy na úseku ochrany ZPF a sankční ustanovení. Poslední zásadnější novelizace zákona byla provedena zákonem č. 41/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, s účinností od 1. 4. 2015.

Novela mimo jiné upravila proces rozhodování o odnětí půdy ze ZPF při rozhodování o změně

zemědělského využití pozemku na nezemědělské, zpřesnila podmínky, za kterých lze vyjmout půdu ze ZPF, upravila kompetence při výkonu státní správy a změnila postupy při výpočtu výše poplatků za odnětí půdy za ZPF. Cílem bylo jednoznačně omezit neúměrné ubývání zemědělské půdy.

Půda je stále se vyvíjející živý systém, závisí na ni přežití a prosperita všech suchozemských biologických společenstev, přirozených i umělých. Půda je proto nejcennější přírodní bohatství a zároveň je přirozenou součástí národního bohatství každého státu. Půdu je nutné chránit nejen pro současnou dobu, ale ještě více s výhledem do budoucnosti. Ochrana půdního fondu (zemědělského, lesního) patří k základním přístupům strategie udržitelného rozvoje. S ohledem na zásadní význam zemědělské půdy je třeba pro nezemědělské účely využívat nezemědělskou půdu.

Jedním z nejvýznamnějších a nejefektivnějších nástrojů ochrany půdy jsou v dnešní době právě tolik diskutované odvody za odnětí půdy ze ZPF. I tak se dle statistik úbytky zemědělské půdy v České republice v posledních letech pohybují v rozmezí 12 – 15 ha denně.

V případě golfových hřišť došlo novelou zákona o ochraně ZPF ke zpoplatnění celého prostoru vymezeného na ZPF na základě jeho nezemědělského využití. U předchozí právní úpravy bylo toto zpoplatnění omezeno především na místa terénních úprav a staveb pevně spojených se zemí. Činnosti spojené s údržbou golfových hřišť představují nemalé riziko dlouhodobé nebo trvalé ztráty produkčních a ekologických funkcí půdy a krajiny. Způsob využití pozemků mění přirozené luční společenstvo, skladbu bioty a půdních organismů. Zavedení výjimky pro jeden druh sportu není z hlediska ochrany ZPF přijatelné a nejví se jako systémové řešení k získávání mládeže pro sportovní a tělovýchovné aktivity. Úlevou z platby odvodů pro namítané cyklostezky budované v souladu se zásadami územního rozvoje nebo s platným územním plánem (osvobozené od odvodů dle ustanovení §11a písm. j) zákona o ochraně ZPF) bylo zohledněno Usnesení vlády č. 382 ze dne 22. 5. 2013 o Národní strategii rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013 až 2020, jehož hlavním cílem je podpora cyklistické dopravy na území České republiky. Navíc jsou fakticky bezplatně k dispozici široké veřejnosti. V územních plánech bývají cyklostezky často součástí navrhované dopravní infrastruktury a mohou být tedy definovány jako veřejně prospěšné stavby.

Podle směrnice Krajského úřadu Libereckého kraje, o vyřizování žádostí podaných podle zákona č. 106/1999 Sb., vyřizuje veškeré žádosti došlé na Krajský úřad Libereckého kraje, přestože mohou být adresovány jinému orgánu kraje, krajský úřad. Jelikož Vaše žádost byla adresována Zastupitelstvu Libereckého kraje, byla společně s touto odpovědí předložena na jednání zastupitelstva kraje dne 21.6.2016 jako písemná informace, aby zastupitelé mohli případně zvážit iniciaci změny zákona.